

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จัดทำโดย :
หน่วยตรวจสอบภายใน

องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
ตุลาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความหมาย

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

- การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

- การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

- เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level Matrix)

- การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assessment)

- แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑

๑

๑

๒

๒-๓

๔

๕

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอแท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตภาครัฐ

หน่วยตรวจสอบภายใน ผู้รับผิดชอบในการป้องกันการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง จึงได้จัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงาน โดยคัดเลือกกระบวนการงาน จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๑ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง จัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จัดทำโดย : หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนร่วม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- (๑) ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)
- (๒) ด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- (๓) ด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการความเสี่ยงภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์ที่โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทองที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☐ ด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☒ ด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการความเสี่ยงภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นเงินสด

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้าบัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้สิทธิ์ก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่ายแล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	UnKnow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น) ✓

วิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้าบัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้สิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่าย แล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน		✓		

เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล /พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงินในระดับรุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงินในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ตาราง Scoring ทะเบียนข้อมูลที่ต้องระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้า บัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้มีสิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่าย แล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	๒	๑	๒

ตาราง ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอน SHOULD
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้า บัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้มีสิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่าย แล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	๒	

ตาราง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้า บัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้มีสิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่าย แล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	✓		

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้า บัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่ในกองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้มีสิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่ไม่มารับเงินสดในวันนั้น ทำให้มีเงินเหลือจ่าย แล้วไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	พอใช้			

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลสระโพ้นทอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ/กระตุ้นให้ เกิดการทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ	
						ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง			สูง
1	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นเงินสด	การยกยอกเงินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	เนื่องจากการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ มีทั้งการจ่ายแบบที่โอนเข้าบัญชีผู้มีสิทธิ และจ่ายเป็นเงินสด โดยพนักงาน/เจ้าหน้าที่กองงานที่รับผิดชอบ จะไปถอนเงินสดที่ธนาคารแล้วออกไปจ่ายให้กับผู้มีสิทธิ ตามแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งผู้มีสิทธิก็จะมารับด้วยตนเอง หรือมีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมารับแทน ซึ่งหากในรายที่เิ่มมารับเงินสดในวันนั้น ทำให้เงินเหลือจ่าย แต่ไม่ส่งคืนคลัง อาจทำให้มีการนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน	1. ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิดและเ้าวงใจ 2. เจ้าหน้าที่อาจมีปัญหาทางการเงิน	1. หากมีเงินเหลือจ่ายควรนำส่งคืนคลังภายในวันนั้น				✓		1. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามระเบียบอย่างเคร่งรัด 2. แต่งตั้งพนักงาน/เจ้าหน้าที่มาช่วยปฏิบัติหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพ	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการยักยอกเงิน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง : หน่วยงานตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพ้นทอง

ชื่อ ผู้รายงาน : นางสาวสาวิตร์ ภาชา